

Ime predmeta 1	MALA ELEKTRIČNA LOKOMOTIVA
Ime predmeta 2	/
ID številka / EŠD	002.255.Idrija
Upravljavec	Mestni muzej Idrija, Prelovčeva 9, 5280 Idrija
Lastništvo	Javno
Lastnik	Občina Idrija, Mestni trg 1, 5280
ID številka / EŠD	510:IDR;RS-24
Klasifikacija dediščine	Rudnik, Transport – druge oblike transporta , Topilnica / Topilništvo, žganje rude

OPIS

Kratek opis	Dvoosna lokomotiva za tir širine 475 mm ima sledeče karakteristike glavni enosmerni motor z močjo 3,73 kW (5 HP), napetostjo 400 V, tokom 10,6 A in 900 vrt/min. Lokomotiva ima pet stopenj za naprej in nazaj ter ročno zavoro. Lokomotive v času obratovanja razvije hitrostjo 5 – 10 km/h.
Mere	Dolžina 278 cm, širina 118 cm, višina 310 cm.
Materiali	Lito železo, jeklo.
Datacija	1902

Slikovne priloge

Prvotna raba

Parne lokomotive za jamski transport se v idrijskem rudniku, zaradi nevarnosti odprtega ognja in dima, niso uporabljale. Rudnik se je že kmalu zavzel za uvedbo elektrovleke jamskih vagonetov. Leta 1902 so kupili dve električni lokomotivi za transport rude od Jožefovega jaška do prebiralnice in drobilnice rude –Bašerije. Poleg tega so za prevoz rude od Bašerije do žgalnice so pri idrijskem rudniku uporabljali dve električni lokomotivi za tir širine 1000 mm. Dolžina proge od bunkerjev Jožefovega jaška do Bašerije je bila 700 m, od tu do žgalnice pa 850 m, skupaj torej 1550 m. Električni tok so lokomotive dobivala iz rudniške elektrarne HE Pečnik v Spodnji Idriji. Daljnovod je imel napetost 2500 V, v Bašeriji pa je bil nameščen postroj za pretvorbo izmeničnega v enosmerni tok. Motor lokomotive je prek zobniškega predležja poganjal obe osi. Transport rude je potekal v dveh delovnih izmenah, in sicer od 4. do 12. ure ter od 12. do 20. ure. V izmeni je voznik opravil 20 do 25 prevozov. Zadnji transport rude z lokomotivo je bil opravljen v začetku leta 1957. Takrat je namreč pričela obratovati žičnica od nove nakladalne postaje pri jašku Jožef do separacije in drobilnice nad topilnico v dolžini 1100 m.

Sedanja raba

Opisan predmet se ohranja, varuje in prezentira kot pomembna tehniška dediščina rudarjenja v Idriji z izjemnimi univerzalnimi vrednotami. Je del zbirke »Rudniški stroji in naprave« Mestnega muzeja Idrija. Od 20.6.2000 je odprta razstava restavriranih rudniških lokomotiv, postavili na ogled tudi malo električno lokomotivo. Poleg velike električne lokomotive Siemens&Halske Wien, je to najstarejša ohranjena električna lokomotiva v Sloveniji. V specializiranih rudarskih ali železniških muzejih v Evropi pa je ohranjenih le še malo primerkov podobnih vozil iz prvih obdobj elektrifikacije železnic.

Prvotna lokacija

Rudnik živega srebra Idrija (od Jožefovega jaška do prebiralnice in drobilnice rude –Bašerije)

Sedanja lokacija	Jožefov jašek, nadstrešnica pod kovačijo.
-------------------------	---

STANJE OHRANJENOSTI

Zgodovina opravljenih posegov	Pri restavriranju v letu 2000, so bili vsi deli lokomotive razstavljeni. Površine so bile očiščene s peskanjem in zaščitene s temeljno ter pokrivno barvo. Dodatni posegi niso potrebni. Varovanje v prostoru je urejeno.
--------------------------------------	---

Sedanje stanje	dobro
-----------------------	-------

Potrebni ukrepi	Redno obdobjno vzdrževanje.
------------------------	-----------------------------

DOKUMENTACIJA

Naslov / zbirka / povezave itd., kjer so dostopne podrobnejše informacije	- Inventarna knjiga Mestnega muzeja Idrija; - Zelenc, Anton. In vendar se giblje: katalog rudniških strojev in naprav. Idrija, Mestni muzej Idrija, 2001; - Zelenc, Anton. Restavrirani stroji in naprave Rudnika živega srebra Idrija. Ruda: revija Združenja za ohranjanje rudarske dediščine Slovenije, 1-2/2013, str. 16-20; - Zelenc, Anton. Idrija municipal museum: restored mine machines and devices of the Idrija mercury mine. Patrimoine de l'industrie, 2004, str. 17-19.
--	--

Izpolnjevalec	Mestni muzej Idrija
----------------------	---------------------

Izpolnjeval je	Miha Kosmač
-----------------------	-------------

Datum objave	11. 3. 2018
---------------------	-------------

Datum urejanja	Never
-----------------------	-------
